KU LEUVEN

HET SCAN TOOL PROJECT

ONDERZOEK & ONTWIKKELING CEGO

Een boeiender onderwijs werpt vruchten af…!

Bedrijven stellen terecht hoge verwachtingen aan de output van het onderwijs. Veerkrachtige en competente werknemers bepalen immers de slagkracht van elke onderneming of organisatie. Het gaat dan om meer dan basisvaardigheden. Zich kunnen organiseren, ondernemingszin, stressbestendigheid, kunnen samenwerken, verbeeldingskracht en creativiteit… **ze horen alle tot hun uitrusting.**

Dat het **onderwijs** in Vlaanderen sterk is uitgebouwd, helpt zeker. Leerkrachten zijn toegewijd en begaan met hun leerlingen. Als beroepsgroep genieten ze in de samenleving ook veel waardering. Maar onderwijs staat behoorlijk onder druk. Vandaar de vraag: hoe kunnen we scholen en leerkrachten in hun missie ondersteunen? Hoe kunnen we **de output op een hoger niveau tillen**?

We moeten én kunnen de betrokkenheid verhogen

Betrokkenheid is de **pure concentratie** die je bij mensen (van baby's tot volwassenen) kan waarnemen wanneer ze in een activiteit opgaan, niet af te leiden zijn, op het topje van hun kunnen bezig zijn.
Het CEGO is een pionier in het meten en bevorderen van betrokkenheid. Het ontwikkelde een meetschaal én een kosteneffectieve methode om data te verzamelen: **de scanningprocedure**.

Doel van het ScanTool project

de scanningprocedure **digitaliseren** en zo nog meer scholen te helpen om betrokkenheid te meten en te verhogen. Tijd om naar 2.0 te gaan!

Wat is betrokkenheid?

Betrokkenheid = *time on task* (bij de les blijven) **+** kwaliteit. Het heeft niets vandoen met het 'verleuken' van het leren of met entertainment. Het is een *state of flow*, een toestand van flux of energie, *hard work*. Tegelijk geeft het een diepe voldoening. Je bent er **in je element**!

***Betrokkenheid** heb je als een **activiteit** gepaard gaat met*

- *absolute **concentratie***
- *uitgesproken **interesse***
- ***intense** mentale activiteit*
- *en je **aan de grens** van je mogelijkheden bezig bent*

Betrokkenheid is een ervaring die elke persoon, waar ook ter wereld, absoluut nodig heeft om zijn of haar talenten te ontwikkelen. Die uitrusting moet ons helpen om het hoofd te bieden aan de vele uitdagingen waarvoor we staan, wereldwijd. Niets heeft meer effect dan het onderwijs **boeiender** maken.

Betrokkenheid is goud waard

Betrokkenheid als criterium voor **onderwijskwaliteit** voldoet aan vele voorwaarden:
makkelijk en **betrouwbaar** te scoren, bruikbaar voor **alle niveaus** van onderwijs en voor alle **vakken**, een wegwijzer voor **verbeteracties** en een garantie voor **diepgaand leren**.

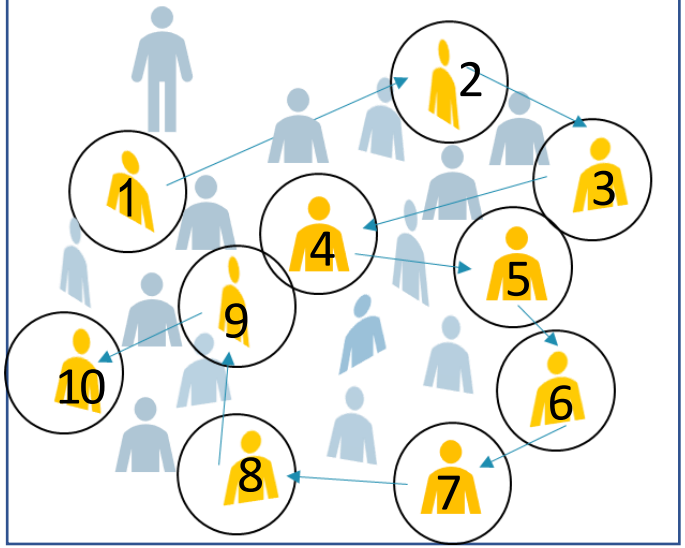
Betrokkenheid scannen: hoe gaat het in zijn werk?

Stel je een klasgroep voor in een lessituatie. Leerlingen die met activiteiten bezig zijn, klassikaal, individueel of in groep, het maakt niet uit. Zoals het nemen van een waterstaal van een rivier is het scannen een momentopname, een snapshot.

De procedure

- een externe **observator** (collega, coördinator, onderzoeker…)
- observeert een sample van **10 leerlingen**
- ze worden één na één gedurende **2 minuten** 'gescand'
- en krijgen een **score** voor betrokkenheid op de Leuvense Betrokkenheidsschaal
- in **één lesuur** kunnen twee scanningrondes plaatsvinden
- bij afsluiting noteert de observator de factoren in de **aanpak** die de scores verklaren zoals leerkrachtstijl, werkvorm en klasklimaat

Klasgroep met 24 leerlingen

Scannen kan je overal

- **baby's en peuters** in de kinderopvang
- **kleuters** in de kleuterschool
- leerlingen in de **lagere school** in alle vakken, van taal tot turnen
- kinderen in de voor- en **naschoolse** kinderopvang
- leerlingen in het **secundair onderwijs** in alle vakken
- **studenten** tijdens colleges of seminaries
- kinderen op **speelpleinen**
- kinderen bij **rondleidingen** in musea
- kinderen tijdens (film)**voorstellingen**
- volwassenen tijdens **nascholing**…

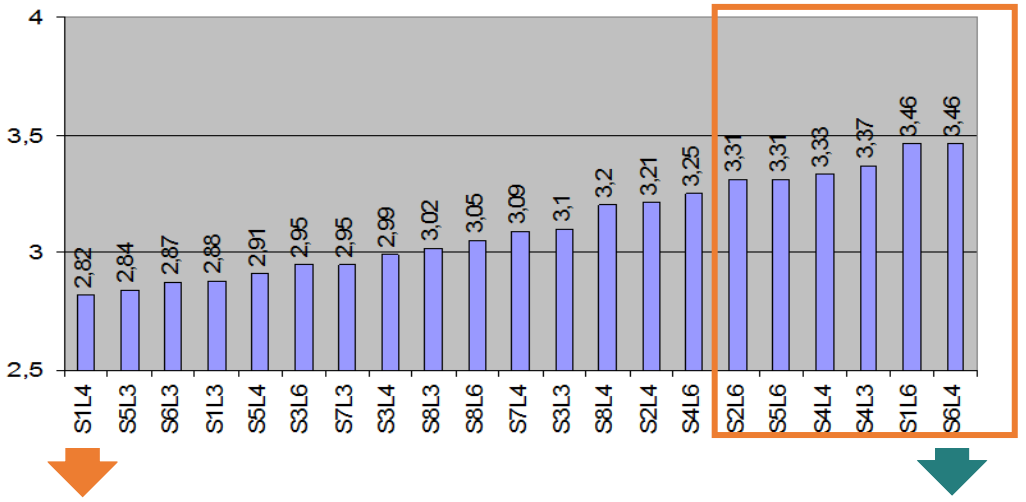
De Leuvense Betrokkenheidsschaal				
Score 1 geen activiteit	**Score 2** onderbroken activiteit	**Score 3** aangehouden activiteit zonder concentratie	**Score 4** activiteit met momenten van concentratie	**Score 5** volkomen opgeslorpt zijn

Volgende **clip** toont het niveau 5 voor betrokkenheid bij een baby, een kleuter, leerlingen in de lagere school en leerlingen in het secundair onderwijs.

Hoeveel betrokkenheid is er nodig?

Resultaten van een scanning

in **21 klassen** (7 basisscholen**)**
Gespreid over **één schooljaar**, heeft een observator elke klas gedurende **5 halve dagen** bezocht. In totaal zijn **213 leerlingen** (ca. 10 per klas) **9 x gescand**.
Samen: **1917 scans** van elk 2 minuten.

Het **laagste** klasgemiddelde = 2.82 (klas S1L4): leerlingen geven niet doorlopend aandacht, ze haken regelmatig af tijdens de lessen	Het **hoogste** klasgemiddelde = 3,46 (klas S6L4): leerlingen zijn doorgaans ononderbroken aan het werk, geregeld zelfs met intense momenten

Conclusies

1. Er zijn **grote verschillen** tussen de klassen: het laagste gemiddelde (op 5-puntenschaal) bedraagt 2.82 (=56% leerrendement) en het hoogste 3.46 (=69% leerrendement).
2. De **achtergrond** van leerlingen is geen obstakel voor behoorlijke scores: alle deelnemende scholen hadden een hoog percentage leerlingen met een allochtone achtergrond, toch slagen sommige leerkrachten erin hoger dan 3.30 te scoren.
3. Er is een significant verband tussen **betrokkenheid en leerwinst** gemeten met een taaltest: leerlingen met een betrokkenheid van 3.50 of meer halen hun achterstand voor taalvaardigheid in t.o.v. het landelijke gemiddelde.

Met betrokkenheid meet je het leerrendement

Een niveau van **3.50 voor betrokkenheid** laat zich omzetten in een **leerrendementsscore van 70%** - een vereiste voor duurzaam leren. Innoverende teams slagen erin om dat niveau te halen of te overstijgen. Maar heel wat scholen halen deze norm niet.

KU LEUVEN

HET SCAN TOOL POWERED BY CEGO PROJECT

ONDERZOEK & ONTWIKKELING CEGO

Illustratie ScanTool schermen & navigatie

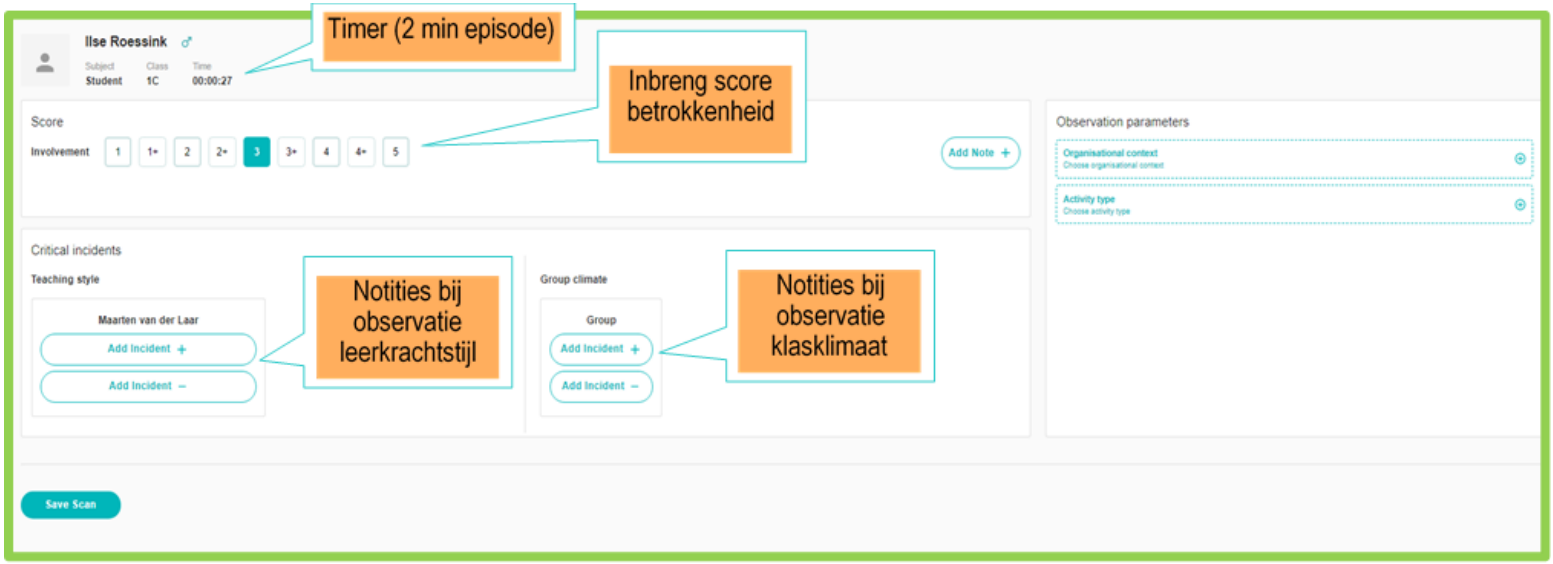

Ingebouwde functionaliteiten

- **uploaden** van leerlingenlijsten
- aanvinken van de **score**
- een aflopende **timer**
- digitale invoering van **toelichting** bij de gegeven scores
- export van resultaten in **tabellen** en grafieken
- samenvoeging van data in **een dashboard** per school

Daarom digitaliseren

Sedert 1990 zijn **ruim 10.000** kinderen/jongeren gescand met de pen-en-papier versie. De digitale ScanTool zal in aanzienlijke mate de **efficiëntie** van de data-verzameling en het **comfort** van de observator verhogen.

Investeer mee in de ScanTool

Baten voor vele actoren

- **Kinderen en jongeren** die door goed onderwijs in hun kracht worden gezet
- **Researchers** die onderwijsmethodes doorlichten en effectiever maken
- **Scholen** die willen nagaan hoe boeiend de lessen zijn en hoe ze te verbeteren
- **Coaches** die met één scanning een beeld krijgen van het leerkrachtprofiel
- **Lerarenopleiders** die hun studenten met de scantool leren observeren
- **Inspecteurs** die de scanning integreren in schoolbezoeken en doorlichtingen
- **Beleidsinstanties** die voor een stad, regio of land een de evolutie in de onderwijskwaliteit willen monitoren
- **Bedrijven** die de vruchten plukken van een performanter onderwijs
- **De samenleving** die meteen leergierige en competente populatie veerkrachtiger en productiever kan zijn

Budget

125.000 €

is wat we nodig hebben voor

- de **digitalisering** door een ICT-bedrijf
- ontwerp van de **dashboards**
- monitoring van de **try-outs**
- instelling van een **server**
- **support** van de ingebruikname

We zitten op schema voor een oplevering in **mei 2022**. De uitrol is gepland voor september 2022

Spreekt dit project je aan?

Als bedrijf of organisatie

…neem vrijblijvend contact op met:
Prof. Ferre Laevers van KU Leuven Expertise Centrum Ervaringsgericht Onderwijs
ferre.laevers@kuleuven.be
Gsm +32 495 51 13 73

Als particulier

…vind je met deze code meer informatie en een eenvoudige procedure om een bedrag te storten. Voor iedere gift vanaf 40 euro ontvangt u een fiscaal attest.

De **ScanTool** is een product dat ons helpt om als ‘social entrepreneurs’ CEGO als expertisecentrum financieel te versterken en **verder te laten groeien**.

Werk maken van betrokkenheid? ‘A smart solution’!

Betrokkenheid staat boven elk onderwijsmodel

Een lage betrokkenheid kan nooit goed gepraat worden: het geeft aan dat het model bij de implementatie zijn belofte niet waarmaakt

Als het om output gaat is betrokkenheid puur goud

Intense mentale activiteit is de best denkbare conditie voor een duurzaam leereffect

Verhogen van betrokkenheid hét antwoord voor vele uitdagingen

daling van het prestatie-niveau (Pisa, TIMMS etc.) - preventie van emotionele problemen, demotivatie, spijbelen, vroegtijdig schoolverlaten, radicalisering, en in te halen achterstand wegens pandemie...

ALLE leerlingen komen aan hun trekken

Personen met een beperking, een leerachterstand, maar ook hoogbegaafden en getalenteerden hebben er baat bij

De scanning zegt ook veel over de aanpak

Betrokkenheid meet hoe de aanpak op leerlingen inwerkt en toont waar de aanpak optimaler kan

Kosteneffectieve en betrouwbare metingen

Getrainde observatoren, getest voor hun correcte inschatting en efficiëntie geven een objectiever beeld dan aparte leerkracht scores

Eén indicator voor alle leeftijdsgroepen

Van baby’s in de kinderopvang, over basisonderwijs, secundair onderwijs tot professionele vorming

“Het geeft zoveel voldoening om de leerlingen zo te zien opgaan in de leerstof, dat ze geen oog meer hebben voor wat er rond hen gebeurt, maar tijdvergeten bezig zijn. Dan weet ik zeker dat ze in volle groei zijn.” **[LKR Jibbe LO]**

“Dan denk je soms van een kind ‘Oei, die is niet mee, ik moet daar iets mee doen’ … en dan blijkt die heel betrokken te zijn! Heel belangrijk en nuttig om dat te observeren, of je werkt aan de verkeerde kinderen.” **[LKR Kim, KO]**

“Ik experimenteer graag met nieuwe werkvormen. De betrokkenheid is steeds mijn referentiepunt. Door deze in kaart te brengen weet ik wat werkt en wat niet voor elke klasgroep. **[LKR Evelien, SO - Engels- Nederlands]**

“Ik dacht: als ik het goed heb uitgelegd, zullen ze het wel snappen. Tot ik inzag dat lln. in het SO vaak fysiek aanwezig zijn, maar mentaal op een andere planeet vertoeven. Met betrokkenheid kan ik nu wél inschatten of mijn les is binnengekomen. **[LKR Manon, STEM]**

“Ik ga regelmatig scannen. In slechts een lesuur observatie heb ik een beeld van de leerlingen en de klaswerking. Een kleine investering in tijd, geeft enorm rijke info. Daarmee kan ik samen met de leerkracht aan de slag.” **[Zorgcoördinator, BaO]**

“Als schoolteam op betrokkenheid focussen, geeft een gemeenschappelijke taal om aan kwaliteit te werken. Zoveel makkelijker om sterktes en pijnpunten van ons beleid in kaart te brengen en samen te werken rond kwaliteitszorg.” **[Directeur BaO]**

KU LEUVEN
HET SCAN TOOL POWERED BY CEGO PROJECT
ONDERZOEKSONTWIKKELING CEGO

Het Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs

De kwaliteit van onderwijs

zit hem in de **aanpak** (de methodes) en in het **effect** (de output).
Het CEGO heeft zich onderscheiden door een derde invalshoek op de kaart te zetten. Het richt zich op het **proces**. Het vraagt zich af: 'Hoe maken leerlingen het op school? Hoe ervaren ze de lessen en activiteiten?'

Het CEGO

is een unit van de KU Leuven die zich over meer dan vier decennia aan de **frontlijn van onderwijsinnovatie** beweegt. Zijn missie: de impact van onderwijs vergroten in het licht van meer **welvaart en welzijn**. We zien onderwijs ook als een van de belangrijkste, maar sterk onderbenutte hefbomen voor de verhoging van de **productiviteitsgraad**, die in Vlaanderen, volgens opeenvolgende peilingen, stagneert.

"Opbrengstgericht werken is in het CEGO altijd helder geformuleerd. Het centrum kent zijn oorsprong bij professor Laevers in het België van de jaren zeventig en heeft zich sindsdien als een olievlek verspreid over de wereld. De kern bestaat eruit dat kinderen zich optimaal ontwikkelen als het hen goed gaat: daarom staan welbevinden en betrokkenheid centraal. Tegenwoordig zien vrijwel alle scholen welbevinden en betrokkenheid als belangrijke variabelen."

Marcel van Herpen, een gerenommeerde onderwijsbegeleider, spreker en auteur verbonden aan het Centrum Pedagogisch Contact - Nederland

Prof. Laevers wordt geïnterviewd: "Waar CEGO voor staat" [7min]

Opperste concentratie ziet er zo uit:

Ontdek nog meer over CEGO op
http://expertisecentrum.cego.be/